

CHUYỆN TÌNH CỦA MỘT LÍNH BIỂN

HÂN QUỐC

Một chiếc xích lô đạp ngừng trước một biệt thự nhỏ, tươi mát cuối đường Mê Linh, Xóm Mới, Nha Trang.

Lệ xuống xe, vội vào nhà mở cửa. Hân dừng bước ngoài hiên, tần ngần ngắm hoa phượng đỏ rực trên cây và rụng tan tác ngoài sân. Nàng băng khuâng nuối tiếc tuổi học trò đã một thời bị bức tử.

Lệ trong nhà gọi ra:

- "Vào đi, phu nhân. Bà còn gì mà mộng mơ?"

Hân buông mình trên ghế xa long, chặc lưỡi:

- "Thì ... phu nhân!"

Lệ đưa tận tay bạn một ly nước cam vàng:

- "Mày uống tạm nước ngọt quốc doanh không đá"

- "Tủ lạnh đâu?"

- "Kìa. Mà điện cúp liên miên".

Hân nhìn ra cửa sổ, thoải mái:

- "Mày ở đây yên tĩnh quá, tao thích. Mày được mấy con rồi? Ông xã mày tên gì, làm việc ở đâu?"

- "Mày hỏi cái giọng công an, khó ưa. "Xừ" đạp xích lô khi nãy là Thiếu tá mũ đỏ, anh chồng tao, cải tạo vừa về. Sơ sơ bốn năm, anh lại được ngoại lệ cấm hành nghề đạp xích lô, hớt tóc và dạy học".

Hân cười vui:

- Thiếu tá? Lạc đề rồi, em. Tao hỏi về ông xã mày mà!"

Lệ đưa ngón tay trở lên môi, hạ giọng:

- Biệt thự này của anh, tụi tao làm gác đàn lúc anh đi cải tạo để Ban nhà đất khỏi "hỏi thăm sức khỏe". Ra tù, anh làm giấy cho luôn tụi tao biệt thự này, sống tự lập, chờ xuất cảnh Mỹ, diện H.O.

- "Là gì?"

- "Humanitarian operation, understand? Ông xã tao tên Khanh, làm thông dịch cho xí nghiệp gì đó".

Hân thở dài:

- "Mới đó mà đã mười năm kể từ ngày tao nghỉ học Võ Tánh. Nhanh thật".

Lệ cũng thở dài:

- "Mau thật. Uống nữa đi. Tao yên phận rồi, còn mày? A, có nghe tin tức gì về thầy Thi không?"

- "Không đâu. Tao cũng không biết gì hơn mày. tao như mù nhà quê giữa thành phố Nha Trang. Thầy Thi mãn hạn cải tạo ở A.30 lúc nào?"

Lệ nhìn bạn, dịu dàng:

- "Mày khác xưa nhiều quá, tao không hiểu nổi. Từ một cô gái hiền lành, hay bẽn lẽn, mày ... Mà thôi, nói chi cho thêm buồn. Nghèo đói không cho phép tao tìm hiểu điều mày hỏi. Duy có một lần, tao gặp thầy Thi trên bãi biển.

Hân xúc động mạnh, hỏi dồn:

- "Bên một gốc dừa trụ lá?"

Lệ thiếu não gật:

- "Thầy già hẩn đi. Tao muốn hỏi thầy về mày mà không dám vì không biết hai người "ra sao" với nhau rồi. Biển biệt cho đến bây giờ".

Hân cúi đầu, im lặng. Lệ lại nói, hần học:

- "Trong khi đó thì mây ... ác. Mây về Lương Sơn không lâu thì thầy Thi tình nguyện vào binh chủng Hải quân".

Hân ngẩng lên, kinh ngạc:

- "Tình nguyện?"

- "Mây bằng lòng chưa?"

Hân tránh ánh mắt của bạn:

- "Có lần mây hỏi tao muốn nghe Thi 's love story không ..."

- "Mây còn nhớ à? Hồi đó mây chau môi mắng tao "con gái vô duyên" ... Ở Nhị A.2, tao đã ganh tỵ sắc đẹp của mây, mây biết không? Hễ mỗi lần thấy mây nghiêng nghiêng vành nón vào cổng trường là tao ... là tao ghét. Còn nữa, mỗi khi vào lớp, thầy Thi tươi cười gọi mây "em bé ngoan".

Hân sống sờ:

- "Mây ...mây?"

- "Đừng nghĩ bậy. Không đẹp bằng mây, tao đã xúi mây "Trời đã ban cho mây một sắc đẹp, hãy để nó đẹp tự nhiên". Ngờ đâu vẻ đẹp của mây càng tự nhiên thì thầy Thi ...

Hai tay bịt lại, tâm tư rối loạn, Hân thở hổn hển:

- "Thôi, đủ rồi, đủ rồi!"

Lệ vẫn như một quan tòa:

- "Tại sao bỗng dưng mây bỏ học, không một lời từ giã thầy, bạn?"

Một lúc im lặng nặng nề.

Hai dòng nước mắt từ trong khóe rừng rưng rưng trào ra, lăn trên má; một dòng chảy thấm vào miệng và một dòng đọng lại trên bờ môi trái đang co giật, Hân ngậm ngùi kể:

- oOo -

Hân cùng vài quản giáo do Tân hướng dẫn, áp giải đoàn tù chuyển trại từ Đồng Găng đến, rời tỉnh lộ, đi trên một quãng đường mới phát quang, vào trại cải tạo A.30.

Hai bên đường, ruộng nước nứt, trơ gốc ra, chạy thẳng vào chân núi. Lác đác, nàng gặp một người tóc dài, râu rậm, khó phân biệt tuổi tác, còng lưng trên một chiếc xe thô nặng. Ngoài sinh động đó, chỉ còn nghe bước chân như lết trên mặt đường của tù nhân.

Cổng trại A.30 khép kín sau lưng người tù vào cuối cùng.

Đoàn tù được phép Tân múc nước giếng giải khát xong, đến ngồi xổm từng hàng dài trên sân trại. Công tác khám xét hành trang tù nhân kéo dài nhì nắng.

Chiều hè oi nồng. Chợt một luồng gió nóng thổi tới, cuốn rác và bụi thành một hình trụ mịt mù bay lên cao rồi mất hút. Rác, bụi lại lả tả rơi xuống, tản mát. Tiếp theo, một cơn mưa đổ ụp xuống. Cán bộ dành nhau chạy vào hội trường. Tù nhân ngồi đợi mưa tại chỗ.

Hân tình nghịch đứng yên, cất mũ, ngẩng mặt hứng nước mưa, mặc cho ông Lâm - cha nàng - gọi trong hội trường. Vài giọt mưa nghịch chiều, len vào cổ, vào ót và chảy êm êm xuống ngực, lưng, gây cho nàng một cảm giác lạnh lạnh dễ chịu. Mưa thấm mái tóc, rơi vào mắt, cay cay. Nàng cười, nũng nịu một mình.

Tân từ hội trường chạy ra, vồn vã:

- "Ồi giời! Ướt hết thế "lày"! Khăn đây, "nau" mặt đi rồi vào nhanh kéo ba mắng".

Nàng gạt phắt tay Tân, gắt:

- "Nên giữ nguyên tắc: ba tôi là Ban trưởng A.30 còn tôi là cán bộ quản giáo".

Nàng định đi chỗ khác đúng lúc một người tù gần nàng đứng thẳng lên, hai tay vuốt mặt. Nàng thẳng thốt, suýt kêu lên:

- "Thầy Thi!"

Sau bữa cơm, Hân vào phòng nằm thẩn thờ nghe cơn mưa chiều bất thường kéo dài lê thê. Giọt mưa từ mái tranh tí tách rơi đều xuống rãnh nước ngoài hiên, lạnh lùng đếm tiếng thời gian. Mỏ

mắt, nàng chỉ thấy ánh đèn vàng bệnh hoạn chao đảo theo gió lùa. Nhắm mắt cố dỗ giấc ngủ, nàng lại thấy vô vàn chấm nhỏ ly ty đủ màu hiện lên, nhảy múa vừa lui xa dần, nhường vùng tối cho quá khứ:

... Thi và Hân vừa đạp xe qua khỏi cổng phía Tây cổ thành Diên Khánh thì nắng cũng vừa nhô lên dọi cây muồng hai bên tỉnh lộ. Nhà ngói lẫn nhà tranh cất san sát nhau hai bên đường, sau hàng rào dâm bụt dâm bông đỏ hồng, cắt tĩa bằng phẳng. Xa hơn nữa, bên trái là vườn tược và bên phải, cánh đồng lúa lao xao gợn sóng xanh rì trong gió nhẹ.

Thầy trò xuống xe đạp. Hân chỉ một xóm nhỏ ẩn mình dưới một lùm tre duy nhất giữa cánh đồng, reo vui:

- "Nhà dì Tám em kia rồi! Dẫn xe đi bộ, nghen thầy?"

Thi gật.

Một làn gió hất chiếc nón lá của Hân ra phía sau lưng nàng. Tóc nàng phát phơ, thơm ngào ngạt. Tà áo sau của nàng vướng một bụi gai bên đường. Hân nhìn Thi. Chầu môi:

- "Áo em kìa, thầy!"

Thi bối rối cúi xuống gỡ tà áo. Cả hai không nhìn nhau, lại cùng đi.

Trước nhà dì Tám, trong một đám ruộng, vài con chim sẻ chiếp chiêu vờn trên gié lúa vừa trổ hạt, bay vù lên khi Hân và Thi đi đến gần cổng nhà. Hai đứa trẻ cầm ná cao su, nhô đầu lên khỏi hàng rào bên đường, nhẩn nhó:

- "Chim bay mẹ nó hết rồi, thầy cô thấy không?"

Hân thẹn, cúi mặt đẩy nhanh xe đạp vào cổng nhà dì Tám.

Dì, dưỡng Tám tiếp đón Thi thật niềm nở từ ngoài sân. Thi ngượng, trách nhẹ Hân:

- "Dặn trước rồi, sao không nghe?" và trân trọng với chủ nhà:

- "Xin dì, dưỡng xem cháu như anh của Hân."

Dưỡng Tám lắc đầu:

- "Đâu được, đâu được! "Quân, sư, phụ" mà, thầy!"

Hân vỗ tay, hớn hờ:

- "Đó, đó! Dưỡng em cũng "Khổng Tử viết", thầy thấy không?"

Dưỡng Tám ngơ ngẩn:

- "Cái gì "Khổng Tử viết"?"

Hân nheo mắt:

- "Thầy dạy con mà!"

Thi chỉ biết cười cầu hòa.

Dưỡng Tám mời Thi vào ngồi ghế trường kỷ giữa nhà trong lúc dì Tám lo pha trà. Hân mặc áo ngắn, tung tăng chạy ra vườn, nói vọng lại:

- "Con hái cây nhà lá vườn mời thầy, nghen dì!"

Được vài tuần trà, một già một trẻ đang hàn huyên câu chuyện, bỗng nghe tiếng Hân vắng vắng:

- "Thầy ơi, thầy!"

Dưỡng Tám lâu bầu:

- "Con nhỏ lộn xộn gì ngoài rồi, xin phiền thầy ra coi thử".

Hân đứng nhón gót dưới một gốc mận, một tay níu cành, một tay đưa khỏi đầu, cố vói lên hái một chùm mận chín gấc. Nàng mặc áo ngắn tay, hở cổ, màu hoàng yến hài hòa với màu da ửng hồng trên cánh tay no tròn của nàng. Má hây hây đỏ, môi rịn mồ hôi, lồng ngực căng, nhấp nhô, nàng xụ mặt:

- "Em hái không tới, nè!"

Thị khựng lại, hơi choáng váng. Rồi lắc đầu, nuốt nước bọt, Thị đến hái chùm mận đưa tận tay nàng, nghiêm giọng:

- "Vừa thôi, con chim nhỏ."

Hân tiu nghỉu theo thầy vào nhà. Dì Tám lễ mễ dọn cơm trưa xong, mời Thị vào bàn. Thị lễ phép ngồi bên dượng Tám, lằng lằng tưởng như từ bao giờ đã quen thuộc với nếp sống mộc mạc miền thôn dã này. Ngày xưa, mẹ Thị cũng đã từng nghiêng mình bên bàn, sửa soạn bữa cơm tối, chờ Thị về trễ.

Thị ngập ngừng"

- "Cháu xin cảm ơn dì, dượng".

Hân từ nhà bếp lên, đặt một đĩa nước mắm trước mặt Thị rồi so đĩa, bối cơm.

Dì Tám đon đả:

- "Không mấy khi về nhà quê chơi, có gì ăn nấy, ghen thầy! Gạo nàng Hương ăn với canh mồng tơi nấu tép cho mát. Còn cá đồng kho tương thì dượng nó đi câu từ tảng sáng. Ủa? Có nước mắm dầm cá rô chiên rồi, con còn giả mắm chi nữa, Hân?"

Hân nhìn thầy:

- "Nghe nói ... nghe chị Ba giúp việc nhà thầy nói bữa cơm nào cũng phải có một đĩa nước mắm giả ớt tỏi và hòa với chanh đường cho thầy ..."

Nàng cười nhí nhảnh:

- "Đúng không?"

Ngạc nhiên vừa xao xuyến tốt độ, Thị mất tự chủ. Trước mặt Thị, Hân không còn là một "em bé ngoan" nữa. Thị đang ngây ngất ngắm vẻ đẹp thùy mị của một thôn nữ: da mặt trắng, ửng đỏ giữa trưa hè ngập nắng, đôi mắt đen láy, long lanh dưới hàng mi dài, một chiếc nơ hình con bướm màu thiên thanh cài lửng lơ bên mái tóc buông dài sau lưng, vài sợi tóc mây tỏa xòa bên má như vậy gọi ...

Ngoài kia, trời hừng sáng.

Cánh mừng vờn trong gió hiu hiu như có bàn tay khẽ vuốt. Bất chợt nghe lòng rạo rực, Hân ghì chặt gối vào lòng, mỉm cười, tưởng chừng như đang cười với Thị.

-0-

Hơn một tháng qua, Hân không gặp Thị. Mỗi tờ mờ sáng, nàng kiên nhẫn đứng trong hội trường, quan sát từng người tù lầm lỳ, chững chạc ra ngồi tập trung theo từng đội, chiếc nón lá sùm sụp trên đầu. Họ không nhìn lên nhưng nàng có cảm nghĩ họ không cúi mặt, khuất phục dễ dàng.

Nàng chỉ biết Thị ở đội văn nghệ.

Sáng nay, Hân đưa đội tù nữ đi làm cỏ quanh trụ sở Ban giám đốc trại. Nàng tư lự, hờ hững với tiếng đàn, hát nhộn nhịp của đội văn nghệ chuẩn bị đi trình diễn xã Hòa Phong vào dịp Tết, từ hội trường vọng lại.

Trưa. Đội tù nữ ăn cơm ngoài hiên trụ sở. Đang tản bộ trong nắng tươi còn vương vấn cơn se lạnh tàn Đông của gió bắc hắt hiu, Hân giật mình nghe tiếng đàn violon:

- "La paloma?"

Như bị lôi cuốn trong âm thanh nỉ non, nàng ngồi bệt xuống đất, nâng niu một đóa hoa sứ rơi rụng trước mặt, khẽ hát theo, ghen ngào:

" Avant que le jour se lève sur l'horizon,

" J'ai fait de mon plus doux rêve, cette chanson ..."

(Trước khi ngày lên ngoài chân trời,

Tôi viết bài ca này từ một giấc mơ êm đêm nhất).

Tiếng đàn dịu dặt từ hội trường tràn về, quện cùng tiếng hát cô đơn càng làm cho tủi hờn trào dâng, Hân úp mặt vào lòng bàn tay, rên rĩ:

- "Tại sao?"

Một lúc. Hân đứng bật lên, đi thẳng đến hội trường. Nam, nữ diễn viên lễ phép chào nàng nhưng cùng lúc, ánh mắt họ hướng về Thi vừa ngưng đàn trong một góc sân khấu, với những nụ cười hóm hỉnh. Nàng tự chế buồn, giận, đến gần Thi, nhỏ nhẹ:

- "Thưa thầy!"

- "Thưa bà!." - Thi đứng dậy, đáp lễ.

Hân ngồi chiếc băng dài vừa bảo Thi:

- "Thầy ngồi xuống đi. Tôi là Hân, học trò cũ của thầy ở Võ Tánh, thầy còn nhớ không?"

- "Tôi nhớ."

- "Ủa? Vậy mà hình như thầy không muốn gặp tôi ...?"

Cuộc đối thoại nhất gừng kéo dài không lâu giữa một thầy dè dặt, giữ kẽ và một trò khép nép, muốn nói thật nhiều mà không nói được gì. Tuy nhiên, trong khoảnh khắc trống rỗng, cách biệt mà Hân cho là giả tạo, nàng thấy trong mắt Thi có từng đợt sóng ngầm kiêu hãnh chan hòa với một nỗi buồn sâu kín. Một ma lực hấp dẫn khác lạ, mênh mang, lại một lần nữa xâm chiếm tim nàng như đêm nàng hồi tưởng kỷ niệm tuổi học trò với Thi.

-0-

Ngồi trong cabin chiếc xe tải chở đội văn nghệ đến Hòa Phong, Hân thương hại nhìn vừa liên tưởng đến quê mẹ, một nhóm người lao động đứng cuốc, đôi mắt trũng sâu trên gương mặt hốc hác, đứng đưng nhìn chiếc xe vụt qua rồi cúi xuống, yên phận. Vài em nhỏ chỉ mặc một quần đùi rách quá rộng, ngồi ngủ gà gật trên lưng trâu bò đang lười biếng nhai cỏ khô bên bờ ruộng.

Hân thở dài, nhắm mắt. Nàng nhớ lại thái độ hằn học của cha nàng và Tân khi nàng bất ngờ đưa đơn xin nghỉ việc. Nàng lại biết rõ Tân cho phép nàng theo đội văn nghệ đi Hòa Phong trước khi trở về Lương Sơn là một kế hoãn binh. Nàng chua chát:

- "Hạ lưu!"

Nàng xoay người, nhìn lại phía sau xe, qua kẽ ván hở nhưng thất vọng, không tìm thấy Thi đâu.

Sân khấu đêm văn nghệ được dàn dựng trong sân trường mẫu giáo ấp chiến lược Hòa Phong cũ. Trong một lớp học cuối trường, Hân ngồi trang điểm kín đáo trước bàn cô giáo. Nàng lúng túng, vụng về lướt một lớp son lên môi, một thoáng phấn hồng lên đôi má sạm nắng.

Hân mặc áo dài xanh lơ, vờ như vô tình vào phòng, gặp Thi và người tù già mà Thi gọi cậu, đang ngồi uống trà chung trong một lon guigoz và hút thuốc rê trên chiếu trải trong một góc phòng.

Nàng chào người tù già:

- "Bữa nay rảnh, tôi đến nói chuyện cho vui. Người nhà đi thăm nuôi Tết chưa, cậu?"

- "Cảm ơn bà cán bộ. Mời ngồi. Cậu cháu tôi quen rồi, Tết nhứt gì?"

Thi quần thuốc, không nghe. Hân ngồi gần ông cậu, trước mặt Thi, ngập ngừng:

- "Chương trình văn nghệ xuân chắc đặc sắc lắm. Tối nay cậu đọc tấu phong cầm một bản cho tôi nghe, được không?"

Tù già khoác tay vừa hát hàm về phía Thi:

- "Đừng kêu tôi bằng cậu. Hởi nó. Nó sắp chương trình".

Nàng cúi mặt, khẽ khàng:

- "Chắc người ta không chịu đâu."

- "Cái thằng cả ngày cứ lằm lỳ" - tù già lầu bầu.

Thi vẫn lãnh đạm nhìn nắn chiều Xuân rục rờ ngoài sân.

Hân mất tự nhiên, quên bằng dự tính đối thoại với Thi.

Có tiếng gọi ngoài sân khấu. Tù già cáo lỗi, đi ra. Trong phòng còn lại hai người, về xa lạ.

Hân vén lại mái tóc:

- "Thưa thầy! Tôi đã xin nghỉ việc".

- " ... "

- "Trước khi xa nhau, mình nói chuyện đi, được không?"

Thi băng khuâng một lúc:

- "Tôi xin lỗi từ lâu đã xử sự không phải".

- "Thầy à! Bất đắc dĩ thôi. Phần tôi, tôi chỉ mong tìm lại chút tình nghĩa thầy trò ngày trước".

Thi chán chường:

- "Tôi xa Võ Tánh lâu rồi".

Hân nhìn Thi, mắt chớp nhanh như hờn trách:

- "Tôi có trở lại thăm Võ Tánh một lần; thầy bỏ trường đi đâu?"

Thi không đáp lời nàng:

- "Vả lại, tôi nghĩ tình cảm chỉ trong sạch trong một trái tim không lệ thuộc".

Hân ngây thơ:

- "Thầy lầm rồi. Sau 20 năm tập kết, ba tôi ..."

Thi ngờ ngàng:

- "Hả? Thế mà không ai hay biết".

- "Lại lầm nữa rồi. Tôi không phải "nằm vùng". Chính anh Hai tôi - Trung úy bộ binh đang cải tạo tại Đồng Găng - cũng không hề biết cha tôi còn sống bên kia vĩ tuyến trước 1975".

- "Tuyệt!"

- "Cái gì tuyệt?"

- "Không".

Hân lại lúng túng; tính liếng thoáng biến mất, chỉ còn lại e thẹn và yếu đuối. Nàng cố tìm cách giải bày:

- "Mẹ tôi bảo tôi phải gần gũi, săn sóc cha tôi; đó là lý do duy nhất tôi có mặt nơi này. Còn quần giáo hay cán bộ, đối với tôi, chỉ là một việc làm giúp đỡ gia đình tôi bắt đầu suy sụp".

Nàng cười thoải mái:

- "Bây giờ tôi vẫn là tôi; tôi đang lội ngược dòng".

Thi tế nhị:

- "Tôi hiểu được đôi chút, nhưng hãy cẩn thận".

- "Cảm ơn thầy bạn tâm. Tôi đang mong điều đó xảy ra để tôi có dịp thẳng thắn trình bày với ba tôi". (Nàng tha thiết). Thầy! Thầy đã mất tất cả rồi; không lẽ thầy lại muốn mất luôn cả "em bé ngoan" của thầy ngày ở Võ Tánh? Trong nghịch cảnh này, tôi càng kính yêu thầy, càng tự hào về tự hào về thân phận của thầy ..."

Lần thứ nhất từ ngày gặp lại, Hân thấy Thi cười, nói hỏi thân thiện:

- "Chọn Ban văn chương cũng phải".

- "Học trò của thầy Thi mà! Tôi sẽ trở lại thăm ba tôi và thầy, dĩ nhiên. Không còn gì ngăn cách mình nữa, phải không ... anh Thi?"

Mặt Thi như đánh lại:

- "Tôi chỉ là một tù binh không tương lai".

Hân gần như thì thầm:

- "Nhưng tù binh đó là thầy tôi, anh tôi, là ..."

Giọng Thi xa vắng:

- "Tôi xin ghi nhận tình tri kỷ của một học sinh. Nhưng, như tôi vừa nói, tình cảm chỉ trong sạch trong một trái tim không lệ thuộc".

- "Anh cho rằng tôi không tự chủ?"

Thi bỗng bậm môi, hỏi đột ngột, giọng giảng viên:

- "Định nghĩa parallèle (parallel) xem nào?"

Ngạc nhiên giây lâu rồi chợt hiểu, Hân khổ sở:

- "Không! Không phải như vậy đâu. Thi! Từ lâu, em ... "

Thi đắm nhìn Hân thật sâu và thật dịu:

- "Đừng lưu luyến một ảo ảnh nữa, Hân. Nếu còn nghĩ tình thầy trò, hãy trở về Lương Sơn lo cho bác gái và tương lai ... em".

Nước mắt trào ra, Hân thổn thức:

- "Anh ... anh tàn nhẫn".

-0-

Ngày tháng năm

Thưa thầy,

Mỗi học sinh đều có một vài kỷ niệm về thầy, cô khi vào đời. Trong ký ức tôi, thầy đã để lại hình ảnh một nghệ sĩ rõ nét hơn là một nhà mô phạm. Nếu ý nghĩ này lãng mạn thì đó là hạt giống của thầy gieo. Câu này có làm thầy giận không?

Đêm văn nghệ Hòa Phong chỉ có giá trị khi thầy độc tấu vĩ cầm bản La Paloma, lời Việt là Cánh buồm xa xưa. Trên sân khấu thiếu ánh sáng, đáng thầy mờ ảo, chao nhẹ, như lướt sóng ngoài biển khơi. Nhịp điệu Habanera của bản nhạc buồn não ruột, uất nghẹn:

"Ah! La mer chante la ritournelle d'une chanson d'amour".

(A! Biển reo điệp khúc của một bài tình ca).

Nếu trước kia, không một lần thầy về thăm quê mẹ tôi, nếu sau mỗi chiều hè tan lớp sinh ngữ, thầy và tôi không thường lặng lẽ đi bên nhau, cùng ngồi bên nhau trên bãi biển và nếu không có một lần thầy nhặt một cánh hoa phượng cuối mùa trên vai tôi, cài trên mái tóc tôi thì làm sao tôi biết được bọt sóng nhấp nhô trên biển cả là điệp khúc của tình yêu sau khi nghe vĩ cầm bản La Paloma?

Định nghĩa parallèle (parallel)? Trong nhất thời cảm xúc chế ngự lý trí, tôi không nhớ rằng chính thầy đã viện dẫn câu của Pearl Buck "Ngay như những đường song song chạy dài đến vô tận, cũng sẽ gặp nhau phía bên kia của vô tận" (1) để chứng minh quy luật thay đổi của vạn vật. Đã thế, tại sao thầy cứ khư khư ôm riêng một thao thức chung, mặc cho tôi gặm nhấm trong cô đơn cái khoảng cách ly biệt lạ lùng, không cho phép tôi xóa đi?

Khi thầy nhận thư này thì tôi đã rời A.30, trở về Lương Sơn, mong tìm được đôi chút thanh thản cho tâm hồn quá mệt mỏi bên cạnh mẹ tôi.

Xin tạ từ và đành phụ lòng thầy khuyên lần cuối: lo cho tương lai tôi. Hãy chỉ dùm tương lai tôi ở đâu khi hiện tại, ngọn nến tôi vừa thắp lên trong đêm tối đã vụt tắt?

Ông cậu đã cho tôi biết thầy đã say khướt sau giờ trình diễn. Ước gì tôi cũng có quyền hành hạ tôi như vậy. Thầy có đỡ khổ hơn sau cơn say quên không? Có bàn tay nào dịu dàng săn sóc thầy không? - Có!!

Kính thầy vạn an,

Hân

-o0o-

-o0o- -o0o-

Lệ mở rộng vòng tay đón Hân suy nhược ngã vào lòng nàng, sửa lại mái tóc biếng chải của bạn, vỗ về:

- "Khóc nữa đi, Hân! Chỉ có nước mắt và thời gian, rồi sẽ nguôi dần. Chuyện nghe như hư cấu. Cũng không trách thầy Thi được, Hân à".

Miệng Hân méo lệch:

- "Mày thấy không? Tao già như một cụ nhà quê đến nỗi mày tưởng tao đã lập gia đình. Nhưng, định mệnh chưa buông tha tao đâu. Buồn riêng chưa nguôi, tao lại chịu tang cha: tao về Lương Sơn được ít lâu thì cha tao bị cho về hưu non".

- "Hậu quả việc mày từ chối lễ cầu hôn của Tân?"

- "Tao không rõ. Ông chết u uất, công bất thành, danh bất toại"

Lệ lơ đang:

- "Đối với cách mạng?"

- "Hận thù gì mà mày còn dầy xéo người chết? Ông chết, anh Hai tao không được về thăm. Mẹ tao mua chịu ván tạp đóng hòm, quần chưa được hai ngày, mùi hôi đã xông lên. Bí thư xã hứa trả nợ tiền ván hòm cũng lơ lơ. Đủ chưa?"

- "Xin lỗi mày. Tao bực tức quá".

Hân ngồi ngay ngắn lại, hất mái tóc ra sau, giọng khô khốc:

- "Chỉ còn hai mẹ con. Tao đi buôn lậu".

- "Hả?"

Hân bình thản trải dòng suy tư:

- "Thì sao? Mày đã nếm mùi hăng hắc của khoai lang, khoai mì xắt lát phơi trên mặt đường nhựa chưa? Cái đói triền miên cào ruột, làm rã bệu cơ thể, ứa nước miếng ra hai khóc môi và dãn vật cả giấc ngủ chập chờn, giấc ngủ chỉ mơ một chén cơm mà thôi, mày biết chưa? Sau khi cha tao chết, mẹ con tao sống như vậy đó trong một túp lều tranh xiêu vẹo, vách lá đầy hình ảnh lãnh tụ và bằng khen thưởng. (u ất). Cứ mỗi lần nghĩ đến A.30, đến thầy Thi, tao lại nhớ một câu: "Bắt giam, hành hạ kẻ lương thiện, rồi sau đó thả họ ra và bảo họ "Hãy sống lương thiện". Sao hả? Công lý nào đây? Tao chỉ còn một bà mẹ. Tao đã chìa má cho một thằng thuế vụ hôn trong phòng khám xét hành lý để xin lại hai ký-lô cà phê không có giấy phép lưu hành. Công lý nào đây? A ha! Nếu cần tao làm đi".

- "Trời ơi!"

- "Đừng kêu trời. (Hân nhếch môi, cười khinh bạc). Sống trước đã rồi hãy triết lý, anh Thi đã dạy tao như vậy. Dì Tám, em mẹ tao ở Thanh Minh, cho tao một chỉ vàng làm vốn, khóc suốt mướt: "Dì để dành cho con Thắm lấy chồng, mà bây giờ..."

Lệ sụt sùi:

- "Mày dọa dầy mày như vậy để trả thù thầy Thi, phải không?"

- "Không! Chính nhờ quá khứ với anh Thi mà tao vượt qua bao thử thách cam go. Mẹ con tao phải làm giấy tình nguyện đi "kinh tế mới" để anh Hai tao được tha về. Tao ở Long Khánh về đây buôn da trấn; mày môi giới giúp tao không?"

Lệ nhìn bạn, ái ngại:

- "Dĩ nhiên tao phải giúp mày. Nhưng, nếu lỡ dọc đường mày bị bắt?"

Hân cười, mắt rục oản hờn:

- "Thì hiến thân cho nó để khỏi mất tiền. Hay là mày muốn tao được "Tiết hạnh khả phong"? Mà, tiết hạnh cho ai?"

Lệ bàng hoàng:

- "Tao thua rồi, thua rồi; chỉ hỏi mày một câu: thầy Thi sống hay chết, hiện ở đâu, mày biết chưa? Vậy thì, cứ tự tin mà trở lại con Hân ngày trước. Rửa mặt rồi đi ăn với tao."

Hân nhìn ra đường phố thiếu ánh đèn:

- "Tao không đói, nhưng mà, cứ đi, không cần biết đi đâu. Trăng có lẽ đẹp."

Trên đường Nguyễn Hoàng ra biển, dù ban đêm, Hân vẫn thấy vẻ điêu tàn của hai dãy phố; người đi thưa thớt, uể oải. Cuối đường Lê Thánh Tôn, hai nhà lớn Grand Hotel và Hotel Beau Rivage của Pháp tối mịt, im lìm.

Theo chân Lệ băng qua đại lộ Duy Tân, Hân buồn buồn nhìn mặt đường nhựa chạy thẳng tắp về hướng Cầu Đá.

- "Trung tâm huấn luyện Hải quân bây giờ còn gì mà luyến tiếc? Vào kiosque kia ăn phở đi."

Hân lắc đầu, kéo tay bạn đi thẳng xuống bãi biển, ngập ngừng:

- "Mình về phía Bưu điện, nghen!"

Lệ choàng tay qua vai bạn, trêu mếu:

- "Hiểu rồi, cưng. Cứ hành động theo đáy lòng của mày. Tao đưa mày trở lại nơi tao đã gặp thầy Thi."

Lệ chủ động dắt Hân đến ngồi bên một gốc dừa cần cỗi, không còn một tàu lá khô và dịu dàng:

- "Giờ phút này của mày."

Trăng sáng vàng vạc vẽ lên cát bóng một cô gái xõa tóc, đầu hơi cúi, như đang thì thầm chuyện tâm tình với gốc dừa chết.

Lệ nằm soài bên bạn, tâm hồn đã đuối, lặng ngắm đèn thuyền câu giăng giăng ngoài chân trời. Nàng băng khuâng tự hỏi mặt biển hiền hòa, gợn từng lượn sóng nhịp nhàng, lung linh màu bạc trước mắt nàng, đã chôn vùi bao nhiêu thuyền nhân vượt biên trên những ghe, thuyền mong manh sau tháng 4-1975, bao nhiêu lính biển trên chiến hạm trúng thủy lôi giữa đêm tối biển động vào thời nội chiến? Nàng hãi hùng tưởng tượng cảnh hỗn loạn trên chiến hạm đang chìm: lửa thiêu xác người, nước cuốn xác người; máu người và nước biển hòa một màu đen tang tóc. Kẻ sống sót bám vào bất cứ vật gì nổi, lênh bênh trôi trong đói, khát rồi trở nên chiến lợi phẩm sau cùng của đại dương để cho bên này hay bên kia ca khúc khải hoàn trong lễ chiến thắng đáng lẽ nên cử hành như một đám tang!

Trong thời gian đó, quây quần bên chiếc mỏ neo già nua, rỉ sét bập bùng ánh lửa đêm, những người vợ trẻ vừa ru con trong vòng tay vừa ngậm ngùi kể chuyện người đi chưa về hay không về. Nhưng thực tại, Hân cô đơn đắm hồn vào ảo ảnh ngày xưa bên gốc dừa chết, gốc dừa không thể mách cho Hân biết thầy Thi ở đâu.

... Rồi khi cái chết khép mi mắt họ lại,
Không còn gì nhắc đến lính biển (a) nữa
Ngay cả phiên đá trong nghĩa trang,
Tiếng hát đơn điệu của kẻ ăn xin
Bên gốc cầu cũ (2)

Lệ ngồi dậy, thẳng thốt lay vai Hân:

- "Hay là thầy Thi đã vượt biên?"

Hân tuyệt vọng:

- "Làm gì có từng cây vàng mà vượt biên?"

Lệ thở hắt ra:

- "Vậy thì ... hãy nói về thầy Thi và mày đi, nói đi!"

- "Thực ra thì không có gì cả; anh Thi và tao chưa có một lời nói, một cử chỉ nào vượt tình nghĩa thầy trò. Sát vai nhau từ cổng trường ra biển, anh Thi và tao chỉ cùng cười với nhau trong vài mẫu chuyện băng quơ. Thường ngồi bên nhau tại gốc dừa này, anh Thi ái ngại về số phận sớm mồ côi cha của tao, khuyên tao chăm học, thi vào Trường sư phạm và nên thường về lương Sơn chăm sóc mẹ tao. Tiếng nói như vỗ về, anh Thi nhìn tao, ánh mắt khác lạ, dễ thương".

- "Chết rồi, mày ngu!"

- "Tao không ngu. Tao chỉ im nghe, say sưa và kính mến bởi vì tao tự thấy bé bỏng, khép nép trước anh Thi như một thần tượng. Một cái gì man mác, thật trong sạch và ngây ngất đột khởi, chế ngự hoàn toàn lý trí và tình cảm tao trong giây phút êm đềm đó".

Lệ ngẩn ngơ như nuốt tiếc:

- "Đẹp như một bài thơ. Mà làm sao? Bất cứ thầy Thi hay mày "mở lời" là hủy diệt bài thơ không tên, không lời vừa man mác. Hân ơi! Mày có đủ can đảm sống mãi trong tình yêu và nỗi nhớ thầm kín với "một cái gì man mác, thật trong sạch và ngây ngất" đó không?"

Hân gục đầu vào vai Lệ, khóc nức nở.

Trăng khuya đổi màu vàng úa. Tiếng khóc nghèn nghẹn, lịm dần trong tiếng sóng triền miên vỗ bờ rì rào.

Trên trời, một ánh sao rơi, lạc lõng trong giải ngân hà lấp lánh chờ một cơn mưa ngẫu./.

Chú thích

1.- Même les lignes parallèles qui s'éloignent à l'infini, se rencontrent au delà de cet infini.

(Je n'oublierai jamais = Tôi sẽ không bao giờ quên, bản tiếng Pháp).

2.- Et quand la mort a fermé leurs paupières,

Rien ne parle encore de vous (a)

Même la rocher dans un cimetière,

Le chant monotone d'un mendiant

À l'angle d'un vieux pont.

(Trích, lược dịch thơ Oceano-nox của Victor Hugo)

(a).- Xin mạn phép dịch đại từ danh xưng "vous" là lính biển.